RAPPORT

Inrichtingsvariant Omgevingskwaliteit

Klant:	Rijksvastgoedbedrijf
Referentie:	BJ8010-HAS-XX-XX-RP-X-0001
Status:	Definitief/1.0
Datum:	17 juli 2026

Haskoning
Enhancing Society Together

HASKONING NEDERLAND B.V.

Laan 1914 no.35
3818 EX Amersfoort
Netherlands
Mobility & Infrastructure
Trade register number: 56515154

Telefoon: +31 88 348 20 00
E-mail: info@haskoning.com
Website: haskoning.com

Titel document:	Inrichtingsvariant Omgevingskwaliteit
Ondertitel:	
Referentie:	BJ8010-HAS-XX-XX-RP-X-0001
Uw kenmerk	-
Status:	Concept/02
Datum:	17 juli 2026
Projectnaam:	MER KCT Roosendaal
Projectnummer:	BJ8010
Auteur(s):	MG
Opgesteld door:	MG
Gecontroleerd door:	NB
Datum:	17 juli 2026
Goedgekeurd door:	NB
Datum:	17 juli 2026
Classificatie:	Projectgerelateerd

Behoudens andersluidende afspraken met de Opdrachtgever, mag niets uit dit document worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt of worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor het document is vervaardigd. Haskoning Nederland B.V. aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor dit document, anders dan jegens de Opdrachtgever.

Let op: dit document bevat mogelijk persoonsgegevens van medewerkers van Haskoning Nederland B.V. Voordat publicatie plaatsvindt (of anderszins openbaarmaking), dient dit document te worden geanonimiseerd of dient toestemming te worden verkregen om dit document met persoonsgegevens te publiceren. Dit hoeft niet als wet- of regelgeving anonimiseren niet toestaat. Dit document kan zijn opgesteld met behulp van kunstmatige intelligentie (AI); alle door AI gegenereerde inhoud is beoordeeld en gevalideerd door onze experts.

1 Inrichtingsvariant Omgevingskwaliteit

De inrichtingsvariant Omgevingskwaliteit onderzoekt hoe het plangebied kan worden ingericht vanuit een maximale benutting van kansen voor onder andere landschap, natuur, water, cultuurhistorie, architectuur en duurzaamheid. Waar de primair onderzochte varianten vooral zijn gericht op functionele inpassing en ontsluiting, richt deze variant zich expliciet op het verhogen van de omgevingskwaliteit en het versterken van gebiedswaarden. Het laat zien hoe de doelen voor het gebied, zoals duurzame ontwikkeling, vergroting van omgevingskwaliteit, bescherming van natuur en versterking van de landschappelijke samenhang maximaal kunnen worden gerealiseerd. De aanpak richt zich niet alleen op het beperken van negatieve effecten, maar op het toevoegen van kwaliteit en het toekomstbestendig maken van het gebied.

De inrichtingsvariant *Omgevingskwaliteit* is uitgewerkt via een gebiedsgerichte en multidisciplinaire aanpak. Conform het advies van de Commissie MER wordt deze variant beschouwd als een ontwerpend experiment naar manieren waarop de omgevingskwaliteit aantoonbaar kan worden versterkt.

Aan de hand van expert judgement met specialisten op verschillende disciplines, is deze informatie verder verrijkt en uitgewerkt. Centraal stond daarbij de vraag: *“Als milieuthema X leidend is: hoe ziet de optimale inrichting van het plangebied er dan uit?”*. In de sessie zijn per thema mogelijke optimalisaties verkend; hierbij kan een verbetering binnen het ene thema soms nadelige gevolgen hebben voor een ander. De adviezen dienen daarom vooral als inspiratie om per thema een kwaliteitsimpuls te geven aan het VKA, waarbij negatieve gevolgen zoveel mogelijk worden geminimaliseerd en kansen voor verbetering kunnen worden benut

In de inrichtingsvariant zijn ook de onderlinge relaties tussen de verschillende thema’s in kaart gebracht. Hierbij is gekeken naar de strijdigheden en synergiën. Synergiën worden in Tabel 1 aangeduid met groen.

Dit laat zien waar maatregelen elkaar kunnen versterken. Strijdigheden, aangeduid met rood, geven aan waar optimalisaties binnen het ene thema negatieve gevolgen kunnen hebben voor een ander thema.

Uit deze inrichtingsvariant blijkt dat de grootste aandacht ligt bij de landschappelijke inpassing en beleving van het terrein. De ontwikkeling betekent een duidelijke overgang van een open agrarisch landschap naar een grootschalig en deels afgeschermd terrein, waardoor openheid, zichtlijnen en historische structuren onder druk komen te staan. Tegelijkertijd biedt dit kansen om met een zorgvuldige inrichting de omgevingskwaliteit juist te versterken.

Defensie moet zich met name richten op het verzachten van de randen van het terrein, door aan te sluiten bij bestaande landschappelijke structuren zoals houtwallen, sloten en kavelrichtingen, en door te werken met gelaagde beplanting en groene overgangen. Ook het beperken en slim positioneren van hekwerken en bebouwing (bijvoorbeeld concentreren in het midden) draagt bij aan behoud van landschappelijke samenhang en zichtlijnen. In combinatie met het versterken van groen-blauwe structuren ontstaat niet alleen een betere landschappelijke inpassing, maar ook duidelijke synergie met ecologie, klimaatadaptatie en ruimtelijke kwaliteit. Ten aanzien van geluid kan het landschap juist een belangrijke rol spelen door groene buffers en slimme positionering van functies, waardoor geluid wordt gedempt en de impact op de omgeving wordt verkleind. Hiermee draagt een integrale landschappelijke inrichting niet alleen bij aan de beleving, maar ook aan een stiller, koeler en rustiger gebied.

Vanuit klimaatadaptatie kan het landschap actief worden ingezet door water vast te houden, infiltratie te stimuleren en voldoende schaduw en koelteplekken te creëren. Dit versterkt de robuustheid van het gebied tegen droogte en hittestress. Voor verkeer ligt de focus op het bundelen van verkeersstromen en het beperken van verharding, zodat het landschap zo min mogelijk wordt doorsneden en de rust in het gebied behouden blijft.

Tabel 1. Uitwerking omgevingskwaliteit

Milieuthema	Uitwerking omgevingskwaliteit	
Verkeer	Het voorkeursalternatief leidt tot een beperkte toename van verkeer op de N262. Gevolgen voor het omliggende wegennet en andere weggebruikers zijn gering. Verdere vermindering van gevolgen voor het thema **verkeer** kan door aandacht te geven aan een optimale inrichting. Vanuit het thema verkeer draait een optimale inrichting om het creëren van een logisch, veilig en rustig verkeerssysteem dat de omgeving zo min mogelijk belast. In een optimale inrichting wordt er conform VKA een nieuwe weg gerealiseerd om het gebied te ontsluiten, zodat de huidige wegen niet overmatig belast worden met de toenemende verkeersgeneratie. Daarnaast worden verkeersstromen gebundeld, onnodige ritten beperkt en worden de noodzakelijke verkeersbewegingen zo duurzaam mogelijk vormgegeven. Het plangebied zelf biedt autoluwe verblijfsgebieden, loop- en fietsroutes en nodigt uit om voor duurzaam vervoer te kiezen. Door het stimuleren van wandelen, fietsen en collectieve mobiliteit kan het aantal ritten verder worden beperkt, waardoor rust, veiligheid en leefkwaliteit binnen en buiten het plangebied toenemen.	
	Vanuit het thema verkeer ontstaat er een synergie met de thema's **luchtkwaliteit**, **geluid** en **trillingen**. Een afname van verkeersbewegingen heeft namelijk ook een positief effect op deze thema's.	Strijdigheden vanuit verkeer kan ontstaan met **natuur**, **landschap** en **ruimtelijke kwaliteit**, waarop nieuwe infrastructuur een effect kan hebben.

Geluid	Een optimale inrichting voor het thema **geluid** richt zich op het creëren van een inrichting, waarin geluidhinder zoveel mogelijk wordt voorkomen en beperkt. Geluidsbronnen worden ruimtelijk gescheiden van geluidgevoelige functies en waar mogelijk naar binnen verplaatst, zodat activiteiten die veel geluid produceren minder effect hebben op de omgeving. De groene buffers van het plangebied kunnen worden ingezet als geluiddempende zones waarbij beplanting van bijvoorbeeld bomen helpt om geluid te absorberen en te maskeren. Binnen het terrein dragen slim geplaatste gebouwen, geluidluwe gevels en strategische oriëntatie van verblijfsruimten bij aan een verbetering van de omgevingskwaliteit binnen en buiten het plangebied.	
	Het thema geluid heeft een synergie met **LCA**, inzake de ambitie om een groene perimeter te realiseren.	Tegelijkertijd ontstaan met het thema **LCA** en **ruimtelijke kwaliteit** mogelijk ook conflicten, omdat veranderingen in de omheining zorgen voor afbreuk aan de beleving en openheid van het gebied
Trillingen	Het voorkeursalternatief veroorzaakt weinig toename van trillinghinder in zowel de gebruiks- als aanlegfase. Optimalisatie van het aspect **trillingen** richt zich met name op de aanlegfase en op het beperken van hinder door zwaar verkeer en bouwactiviteiten. Tijdens de aanlegfase kan de hinder worden verminderd door trillingarme technieken toe te passen en het gebruik van zware machines nabij trilling gevoelige functies zoveel mogelijk te vermijden.	
	Het thema trillingen kent een duidelijke synergie met de thema's **verkeer** en **geluid**, omdat een afname van verkeersbewegingen zowel trillingshinder als geluidsbelasting vermindert.	Inzake trillingen kunnen er strijdigheden ontstaan met bijvoorbeeld **ecologie** en de leefbaarheid in het algemeen, aangezien een hoge mate van trillingen hinder kan opleveren voor omwonenden en gevoelige soorten die slecht tegen trillingen kunnen.
Luchtkwaliteit	Het voorkeursalternatief veroorzaakt geen toename van luchtverontreiniging in zowel de gebruiks- als de aanlegfase. De maximale concentraties NO_2, PM_{10} en $PM_{2,5}$ blijven gelijk aan de referentiesituatie. Tijdens de gebruiksfase kan optimalisatie plaatsvinden door het aantal vervoersbewegingen te minimaliseren en mogelijk emissie uitstotende activiteiten te verplaatsen naar afgeschermde binnen locaties. Het toevoegen van veel groen heeft ook een positief effect op de luchtkwaliteit. Daarnaast kan er ook tijdens de gebruiksfase worden ingezet op een modal shift en het gebruik van zero emissievoertuigen. Hierbij kan ook aandacht besteed worden aan het verduurzamen van goederenvervoer.	
	Het thema luchtkwaliteit kent een duidelijke synergie met **verkeer**, omdat een afname van verkeersbewegingen de luchtkwaliteit verbetert. Ook met de thema's **ecologie** en **klimaatadapatatie** vindt synergie plaats, doordat de toevoeging van beplanting de kwaliteit voor beide thema's verbetert.	Hier zijn geen duidelijke negatieve relaties met andere thema's
Geur	De ingebruikname van de kazerne leidt tot realisatie van een aantal verblijfsvoorzieningen die als 'geurgevoelige gebouw(en)' aangemerkt kunnen worden. Uit het onderzoek blijkt dat de geurbelasting ter hoogte van de verblijfsvoorzieningen (ongeacht de variantkeuze) als neutraal kan worden beschouwd. Optimalisatie van het thema geur kan met name worden bereikt door een zorgvuldige situering van geurgevoelige functies, waarbij een oostelijke positionering van	

	verblijfsvoorzieningen de voorkeur heeft, en door slimme zonering en gebouwontwerp (zoals oriëntatie van luchtinlaten). Aanvullende maatregelen, zoals groenbuffers en goede ventilatie, kunnen de geurbeleving verder beperken.	
	Deze optimalisaties hebben overwegend positieve synergie met thema's als **geluid**, **luchtkwaliteit** en **gezondheid**.	Mogelijke negatieve effecten kunnen zich voordoen in de vorm van een iets groter **ruimtebeslag**, hoger **energiegebruik** en beperkte toename van interne **verkeersbewegingen**.
Omgevingsveiligheid	Optimalisatie van externe veiligheid kan met name worden bereikt door een zorgvuldige situering en programmering van functies ten opzichte van risicobronnen, zoals hogedruk aardgasleidingen. Hoewel het plaatsgebonden risico niet verandert, ligt de belangrijkste optimalisatie bij het beperken of volledig voorkomen van personen binnen het brandaandachtsgebied, bijvoorbeeld door functies te verplaatsen of anders in te delen. Mogelijke negatieve effecten kunnen optreden in de vorm van een minder efficiënte inrichting van het terrein of beperkingen in het ruimtegebruik en ontwerpvrijheid.	
	Deze maatregelen hebben een sterke positieve synergie met thema's als **gezondheid** en **ruimtelijke kwaliteit**	Hier zijn geen duidelijke negatieve relaties met andere thema's
Natuur	Het voorkeursalternatief leidt tot enkele negatieve effecten voor gebiedsbescherming en soortenbescherming. De redenen hiervoor zijn de gedeeltelijke ligging van het plangebied binnen Natuurnetwerk Brabant en mogelijke verstoring van soorten en habitatverlies. Voor biodiversiteit en houtopstanden leidt het voorkeursalternatief tot een verbetering, dit komt doordat het plangebied in de huidige situatie een agrarische functie heeft met weinig biodiversiteit en nauwelijks ruimte voor houtopstanden. Een optimale inrichting richt zicht op het versterken van ecologische structuren op en rondom het terrein, het toevoegen van diverse habitats, het creëren van groene overgangszones en het waarborgen van doorlaatbaarheid in de omheining voor fauna. Ook zorgvuldig omgaan met verlichting en het inrichten van rustzones draagt bij aan het beperken van verstoring. Specifieke maatregelen voor optimalisatie zijn de ontwikkeling van een moerasbos, beekdalherstel, toevoegen van natte natuur en het toevoegen van nectar producerende planten.	
	Synergie kan ontstaan met **water**, **klimaatadaptatie**, **bodem** en **ruimtelijke kwaliteit**. Omdat maatregelen die de kwaliteit van ecologie verbeteren, zoals groen en natte natuur ook voordelen hebben voor deze thema's.	Het verbeteren van ecologische waarden heeft geen duidelijke negatieve effecten op andere thema's.
Water	Het voorkeursalternatief leidt tot een verbetering van het watersysteem. Door hemelwater op het terrein vast te houden en te laten infiltreren neemt de druk op afvoer af en verbetert de grondwaterhuishouding. Het dempen van overbodige afvoersloten en het wegvallen van de landbouwkundige belasting zorgen voor minder uit- en afspoeling, waardoor de hoeveelheid en kwaliteit van het oppervlaktewater verbeteren. Daarnaast ontstaat er ruimte om het beekdal te herstellen en de Molenbeek robuuster in te richten, wat bijdraagt aan meer waterberging, een gelijkmatigere afvoer en een hogere kwaliteit van het watersysteem. Verdere optimalisatie binnen het plangebied voor het thema **water** liggen in het vinden van aansluiting bij de ambities van het Waterschap Brabantse Delta. Dit kan door de opname- en bergingskwaliteit van het gebied te versterken, door toevoeging van groene infiltratiezones, verlaagde groenvakken, wadi's en natuurlijke waterberging.	

	Maatregelen voor water leveren sterke synergie op met **natuur**, **ecologie** en **klimaatadaptatie**. Een goed ingericht watersysteem met berging en infiltratie versterkt de biodiversiteit en maakt het gebied beter bestand tegen droogte en piekneerslag. Ook ontstaat synergie met ruimtelijke kwaliteit doordat groenblauwe structuren het landschap verzachten.	Het verbeteren van ecologische waarden heeft geen duidelijke negatieve effecten op andere thema's. Mogelijk kan door aanvullend groen, ruimte voor andere opgaven als **verkeer** verloren gaan.
Bodem	Voor bodem zijn de effecten van het voorkeursalternatief gering en uitsluitend positief, doordat verontreiniging tijdens de ontwikkeling wordt verwijderd. Tijdens de gebruiksfase kan voor optimalisatie van de **bodem** worden gedacht aan bodembescherming bij operationele functies, zoals bij werkplaatsen, voertuigenstalling en wasplaatsen. Dit voorkomt verontreiniging. Daarnaast is het minimaliseren van grondverzet en het vergroten van de infiltratiecapaciteit door minimale verharding positief voor de bodemkwaliteit	
	Vanuit het thema bodem ontstaat synergie met **water** en **klimaatadaptatie**. Het behouden van infiltratiecapaciteit in de bodem ondersteunt het vasthouden, bergen en infiltreren van water en vermindert afspoeling. Dit komt de waterkwaliteit en de sponswerking ten goede.	Vanuit het thema bodem zijn geen strijdigheden met andere thema's aan te wijzen.
LCA	De ontwikkeling van het voorkeursalternatief verandert het landschap van een open agrarisch gebied naar een afgeschermd terrein. Dat betekent verlies van openheid, lange zichtlijnen en het doorsnijden van bestaande landschappelijke structuren. Hiermee neemt de herleidbaarheid van het historische landschap af. De landschappelijke en cultuurhistorische impact kan worden beperkt door de terreinrand landschappelijk te verfijnen: laat nieuwe beplanting meelopen met bestaande sloot- en houtwallenpatronen, werk met gelaagde bos- en struweelranden en houd de randen laag en kleinschalig, zodat karakteristieke zichtlijnen waar mogelijk intact blijven. Bovendien zou het positief zijn als in het ontwerp overwogen wordt om het hekwerk slechts (gedeeltelijk) te plaatsen rond functies waar het echt nodig is en andere plekken zoveel mogelijk open te laten. Daarnaast wordt het aangeraden om hogere volumes te concentreren op het midden van het terrein, zodat het zicht daarop beperkt wordt vanuit de omgeving.	
	Synergie vanuit het thema LCA ontstaat met **ruimtelijke kwaliteit** en **ecologie**, omdat het doorzetten van historische lijnen (houtwallen, sloottracés, kavelrichtingen) de leesbaarheid en beleving van het landschap vergroten én tegelijk habitatkwaliteit en ecologische verbindingen verbeteren. Aanpassingen aan het hekwerk dragen bij aan het effect op de ruimtelijke beleving van de kazerne.	Vanuit het thema LCA zijn geen strijdigheden met andere thema's aan te wijzen.
Ruimtelijke kwaliteit	Het voorkeursalternatief transformeert het huidige open agrarische landschap naar een grootschalig afgeschermd terrein, waardoor openheid en landschappelijke leesbaarheid in	

<table>
<tr><td rowspan="2"></td><td colspan="2">de omgeving afnemen. Bestaande structuren in het plangebied verdwijnen grotendeels, behoud van delen van het beekdal en beplanting verzachten de overgang, maar vormt visueel nog steeds een duidelijke barrière.

Richt de terreinrand in als zachte landschappelijke overgang door gelaagde beplanting en bosschages zo te positioneren dat ze meelopen met bestaande lijnen (houtwallen, sloottracés, kavelrichtingen) en zichtlijnen begeleiden in plaats van af te snijden. Bovendien zou het positief zijn als in het ontwerp overwogen wordt om het hekwerk slechts (gedeeltelijk) te plaatsen rond functies waar het echt nodig is en andere plekken zoveel mogelijk open te laten.
Daarnaast wordt het aangeraden om hogere volumes te concentreren op het midden van het terrein, zodat het zicht daarop beperkt wordt vanuit de omgeving. Zo ontstaat een ordelijk, leesbaar en landschappelijk ingepast geheel dat de beleving aan de randen verbetert</td></tr>
<tr><td>Synergie vanuit het thema ruimtelijke kwaliteit ontstaat met ecologie en LCA, omdat het zichtbaar houden en doorzetten van gebiedsstructuren en een zachte, landschappelijke overgang aan de randen zowel de beleving en leesbaarheid van het landschap versterken als de ecologische samenhang en landschappelijk-culturele waarden ondersteunen.</td><td>Vanuit het thema ruimtelijke kwaliteit zijn geen strijdigheden met andere thema’s aan te wijzen.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Energie</td><td colspan="2">Het voorkeursalternatief biedt voldoende ruimte om de kazerne grotendeels energieneutraal te maken, omdat er genoeg dakoppervlak beschikbaar is om het gebouwgebonden energiegebruik op te wekken met zonnepanelen. Ook de inzet van WKO (warmte-koudeopslag) is goed mogelijk, waardoor de warmtepomp efficiënter werkt en de elektriciteitsvraag en piekbelasting afnemen. Het grootste deel van de opgewekte elektriciteit kan bovendien direct op het terrein worden gebruikt, waardoor de belasting van het regionale elektriciteitsnet beperkt blijft en terugleverpieken goed beheersbaar zijn.

Optimalisatie voor het thema energie kan door het energiegebruik verder te verlagen door slimme sturing van installaties, het verschuiven van verbruik naar momenten met veel zonneopwek en door energieopslag toe te passen.</td></tr>
<tr><td>Het thema energie heeft synergie met luchtkwaliteit en klimaatadaptatie, omdat duurzame energieopwek en een lagere energievraag direct bijdragen aan minder emissies en een toekomstbestendig energiesysteem.</td><td>Een mogelijke strijdigheid kan ontstaan met ruimtelijke kwaliteit, omdat plaatsing van zonnepanelen op daken de uitstraling van gebouwen kan beïnvloeden. WKO is bij goede balans en zorgvuldig beheer niet schadelijk voor de bodem, maar vraagt wel aandacht in ontwerp en uitvoering om ongewenste effecten te voorkomen.</td></tr>
<tr><td>Klimaat</td><td colspan="2">Het voorkeursalternatief leidt tot zowel verharding als vergroening binnen het plangebied. De wateroverlast, droogte en hittestress verbeteren ten op zichten van de referentiesituatie, omdat hemelwater lokaal wordt vastgehouden en geïnfiltreerd via wadi’s en groen-blauwe structuur. Groen en schaduw zorgen voor een verlaging van de gevoelstemperatuur. Waterveiligheid blijft gelijk aan de referentiesituatie, aangezien het plangebied niet in een overstromingsgevoelig gebied ligt en geen keringen worden beïnvloed.

Optimalisatie voor het thema klimaat kan door in de terreininrichting te zorgen voor voldoende schaduw en koelteplekken en groen-blauwe elementen toe te voegen op daken.</td></tr>
</table>

	Daarnaast kunnen kansen voor circulariteit kunnen worden verkend, door afval en afvalwater te hergebruiken. Ook kan bij materialen en verharding gekozen worden voor producten met warme warmteopslag en voldoende waterdoorlatendheid. Om het risico op natuurbranden te verminderen kan worden gekozen voor minder brandgevoelige beplanting en het creëren van voldoende afstand tussen brandbaar groen en bebouwing.	
	Een klimaatadaptieve inrichting heeft duidelijke synergie met **luchtkwaliteit**, **bodem**, **water** en **ecologie**, omdat extra groen en een koeler microklimaat de stofvorming verminderen, de bodem langer vochtig en functioneel houden, het watersysteem veerkrachtiger maken tegen zowel piekneerslag als droogte en tegelijkertijd de leefomgeving en verbindingen voor soorten versterken. Met **LCA** kan zowel synergie als strijdigheid ontstaan: wanneer de klimaatmaatregelen logisch meebewegen met het beekdal en de bestaande landschappelijke structuren, verbetert de leesbaarheid en uitstraling van het gebied, maar een ongelukkige inpassing kan deze kwaliteiten juist onder druk zetten.	In relatie tot **energie** kan spanning optreden doordat daken beperkt zijn en de wens voor zonnepanelen kan botsen met de wens voor groene, verkoelende daken. Met **verkeer** kan strijdigheid ontstaan wanneer extra verharding de ruimte voor koelende beplanting en waterdoorlatende inrichting verkleint, waardoor hittestress en waterafvoerproblemen kunnen toenemen.
Licht	Het voorkeursalternatief leidt tot lichthinder voor natuur en de ruimtelijke kwaliteit. Dit komt door een toename van terreinverlichting (entree/poort, interne routes, parkeren, logistiek en functionele verlichting) in een relatief donker buitengebied. Verbetering voor het thema licht kan door bomenrijen toe te voegen om lichthinder te minimaliseren. Door kritisch te kijken waar licht wordt toegepast en op welke momenten die nodig is. Ook kunnen activiteiten die licht vragen waar mogelijk verplaatst worden naar een moment op de dag dat er geen kunstmatig licht nodig is. Het licht kan gericht en gedimd toe te passen, afgestemd op gebruik, zodat onnodige uitstraling kan worden voorkomen. Ook kan worden gewerkt met warmere lichtkleuren, beperkte masthoogtes en timers of bewegingsdetectie om het aantal branduren te verlagen.	
	Er is synergie met de thema's **natuur**, **ecologie**, klimaat en **ruimtelijke kwaliteit** wanneer verlichting terughoudend wordt toegepast, omdat een donkerder nachtelijk milieu de leefomgeving rustiger maakt en minder verstoring geeft voor soorten en omgeving.	Vanuit het thema licht zijn geen strijdigheden met andere thema's aan te wijzen.